

C-380/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. május 15.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberlandesgericht Düsseldorf (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. május 9.

Felperes és fellebbező:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

Alperes és ellenérdekű fél:

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG

[omissis]

OBERLANDESGERICHT DÜSSELDORF

VÉGZÉS

A Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –
Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.,

felperes és fellebbező,

[omissis]

és

a Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG,

alperes és ellenérdekű fél,

[omissis]

között folyamatban lévő jogvitában

az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbíróság, Németország) huszadik polgári tanácsa a 2019. március 12-i tárgyalás alapján [omissis] **[eredeti 2. o.]** [omissis]

a következőképpen határozott:

I.

A bíróság az eljárást felfüggeszti.

II.

Az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbíróság) előzetes döntéshozatal céljából a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról szóló, 2013. május 21-i 2013/11/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (Hivatalos Lap 2013. L 165., 63. o.) (a továbbiakban: irányelv) értelmezésére vonatkozó következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

- 1) Már akkor is fennáll-e az irányelv 13. cikkének (2) bekezdése szerinti, a 13. cikk (1) bekezdésében említett információk általános szerződési feltételekben való feltüntetésére vonatkozó tájékoztatási kötelezettség, ha az eladó vagy szolgáltató a honlapján, amelyen nem kerül sor szerződések megkötésére, letölthetővé teszi az általános szerződési feltételeket?
- 2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Ilyen esetben azzal is eleget tesz-e az eladó vagy szolgáltató az információk általános szerződési feltételekben való feltüntetésére vonatkozó kötelezettségének, ha az információkat nem a letölthetővé tett fájlban, hanem honlapján máshol közli?
- 3) Eleget tesz-e az eladó vagy szolgáltató az információk általános szerződési feltételekben való feltüntetésére vonatkozó kötelezettségének azzal, ha a fogyasztónak az általános **[eredeti 3. o.]** szerződési feltételeket tartalmazó dokumentum mellett egy szintén általa készített és az irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében említett információkat tartalmazó ár- és szolgáltatásjegyzéket is átad egy külön dokumentumban?

Indokolás

A)

- 1 A felperes mind a 16 németországi fogyasztói központ és 25 további, fogyasztói és társadalmi irányultságú németországi szervezet ernyőszerkezete. A felperes az Unterlassungsklagegesetz (az abbahagyásra kötelezés iránti keresetekről szóló

törvény) 4. §-a szerinti minősített szervezetek listájába bejegyzett fogyasztóvédelmi szervezet. Az alperes egy szövetkezeti bank.

- 2 Az alperes egy honlapot tart fenn a www.apobank.de címen. A honlapon nem köthetők szerződések. A honlap impresszumában az alperes a felperes által e tekintetben nem kifogásolt módon tájékoztatást nyújt arra vonatkozó kötelezettségvállalásáról, illetve kötelezettségéről, hogy alternatív vitarendezési eljárásban vesz részt egy fogyasztói vitarendezési fórum előtt. Az alperes emellett lehetőséget biztosít az általános szerződési feltételek PDF-dokumentumként való letöltésére is. E dokumentum nem tartalmaz a fogyasztói vitarendezési fórum előtti alternatív vitarendezési eljárásban való részvételre vonatkozó kötelezettségvállalással, illetve kötelezettséggel kapcsolatos információkat.
- 3 Ha az alperes egy szerződés részévé kívánja tenni általános szerződési feltételeit, akkor a fogyasztó az általános szerződési feltételeket tartalmazó dokumentum mellett egy szintén az alperes által készített ár- és szolgáltatásjegyzéket is kézhez kap, amelynek hátoldalán az alperes az alternatív vitarendezési eljárásban való részvételre vonatkozó kötelezettségvállalásáról nyújt tájékoztatást.
- 4 A felperes úgy véli, hogy e kereskedelmi gyakorlat sérti a Gesetz über alternative Streitbeilegung in Verbrauchersachen (a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről szóló törvény, a továbbiakban: VSBG) 36. §-a (2) bekezdésének 2. pontját, mivel az információkat az általános szerződési feltételekben kell közölni.
- 5 A Landgericht (regionális bíróság, Németország) elutasította a keresetet, amely arra irányult, hogy az alperest bizonyos kényszerintézkedések terhe mellett kötelezze egyrészt annak abbahagyására, hogy **[eredeti 4. o.]** a fogyasztókkal szemben folytatott kereskedelmi gyakorlatok keretében az alkalmazott általános szerződési feltételekben nem nyújt a fogyasztói vitarendezési fórum előtti alternatív vitarendezési eljárásban való részvételre vonatkozó kötelezettségvállalás, illetve kötelezettség fennállásával kapcsolatos tájékoztatást, másrészt pedig a felperes pert megelőző költségeinek a felperes részére történő megtérítésére. A Landgericht (regionális bíróság) lényegében azzal indokolta határozatát, hogy a felperes által kifogásolt kereskedelmi gyakorlat nem sérti a VSBG 36. §-ának (2) bekezdését. E rendelkezés a VSBG 36. §-ának (1) bekezdése szerinti információk általános szerződési feltételek alkalmazásával együtt történő közzétételét írja elő. Az általános szerződési feltételek honlapon történő közzététele nem jelent alkalmazást is egyúttal, mivel az alkalmazás feltétele, hogy az egyik szerződő fél az általános szerződési feltételeket a szerződéskötéskor a másik szerződő fél rendelkezésére bocsássa. Ezenfelül a VSBG 36. §-a (2) bekezdésének 2. pontja szerinti követelményeket kielégíti, ha a szerződéskötéskor az ÁSZF-fel együtt átadnak egy külön tájékoztatót. Minden esetben egyedileg kell ugyanis értékelni, hogy sor kerül-e, és ha igen, milyen, általános szerződési feltételek alkalmazására. E feltételek adott esetben egyszerre több feltételrendszerből tevődhetnek össze. A vitarendezési fórumra vonatkozó tájékoztatás maga is általános szerződési feltételt képezhet. Az alperes végül a

VSBG 36. §-a (2) bekezdésének 1. pontja alapján öt egy honlap üzemeltetőjeként terhelő tájékoztatási kötelezettségnek is eleget tett. Az irányelv 13. cikkének (2) bekezdése alapján az információkat elsődlegesen a honlapon kell közzétenni.

- 6 Ez ellen irányul a felperes fellebbezése, amelyben a felperes továbbra is fenntartja elsőfokú kérelmét. Véleménye szerint a 36. § (2) bekezdésének 2. pontja értelmében vett alkalmazás nem feltételez konkrét szerződéskötést. Kizárólag az a döntő, hogy az eladó vagy szolgáltató rendelkezik-e egyáltalán általános szerződési feltételekkel. A honlapon való közzététel ezért már a közzététel időpontjában kötelezettséget teremt az általános szerződési feltételekben való tájékoztatásra. Minden olyan fogyasztót is tájékoztatni kell, aki még nem fordult az alpereshez konkrét szerződéskötési céllal. Ezért nem elegendő az információkat az általános szerződési feltételekkel együtt átadni. A honlapon közzétett információkra való hivatkozás figyelmen kívül hagyja, hogy a honlapon és [eredeti 5. o.] az általános szerződési feltételekben párhuzamosan kell tájékoztatást nyújtani. A felperes már első fokon is azt az álláspontot képviselte, hogy egy külön tájékoztatónak az általános szerződési feltételekkel együtt történő átadása nem elegendő, mert az irányelv szerint az információkat az általános szerződési feltételekben kell közölni. Végül a magukban az általános szerződési feltételekben való tájékoztatás azért is fontos, mert a fogyasztók e feltételeknek különös jelentőséget tulajdonítanak. A fogyasztók e feltételeket megőrzik, illetve biztos helyen tárolják, hogy éppen jogvita esetén felhasználhassák azokat.
- 7 Az alperes vitatja mindezt, és helytállónak véli az elsőfokú ítéletet.

B)

- 8 A jogvita eldöntéséhez irányadó német jogi rendelkezések tartalma a következő:

A VSBG 36. §-a – Általános tájékoztatási kötelezettség:

(1) Az az eladó vagy szolgáltató, aki honlapot tart fenn, vagy általános szerződési feltételeket alkalmaz, könnyen elérhető, világos és érthető módon köteles tájékoztatni a fogyasztót

1. a fogyasztói vitarendezési fórum előtti alternatív vitarendezési eljárásban való részvételre vonatkozó kötelezettségvállalásának, illetve kötelezettségének terjedelméről, valamint
2. a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező fogyasztói vitarendezési fórumról, ha az eladó vagy szolgáltató kötelezettséget vállalt a fogyasztói vitarendezési fórum előtti alternatív vitarendezési eljárásban való részvételre, vagy ha jogszabályok alapján köteles ilyen eljárásban részt venni; a tájékoztatásnak tartalmaznia kell a fogyasztói vitarendezési fórum címére és honlapjára vonatkozó adatokat, valamint az eladó vagy szolgáltató arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy e fogyasztói vitarendezési fórum előtt alternatív vitarendezési eljárásban vesz részt.

- (2) Az (1) bekezdés szerinti információkat
1. fel kell tüntetni az eladó vagy szolgáltató honlapján, ha az eladó vagy szolgáltató honlapot tart fenn, **[eredeti 6. o.]**
 2. közölni kell az eladó vagy szolgáltató általános szerződési feltételeivel együtt, ha az eladó vagy szolgáltató általános szerződési feltételeket alkalmaz.
- (3) Az (1) bekezdés 1. pontja szerinti tájékoztatási kötelezettség nem vonatkozik arra az eladóra vagy szolgáltatóra, aki az előző év decemberének 31. napján tíz vagy kevesebb személyt foglalkoztatott.
- 9 A felperes fellebbezésének sikere az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válaszoktól függ, mivel a VSBG 36. §-ában foglalt, az irányelv 13. cikkét átültető rendelkezést az irányelvvel összhangban kell értelmezni. Szövege szerint a VSBG 36. §-ának (2) bekezdése azt írja elő, hogy az információkat az általános szerződési feltételekkel „együtt” kell közölni, ha az eladó vagy szolgáltató általános szerződési feltételeket alkalmaz. Az irányelv szövege ettől eltér, mivel az irányelv 13. cikkének (2) bekezdése szerint az információkat adott esetben fel kell tüntetni a szerződések általános feltételeiben. A megfogalmazás, amely szerint az általános szerződési feltételekben – nem pedig csak azok alkalmazásával együtt – kell tájékoztatást nyújtani, az irányelv más nyelvi változatainak is megfelel. Így például az angol változat úgy szól, hogy „if applicable, in the general terms and condition”, a francia pedig úgy, hogy „le cas échéant, dans les conditions générales”.
- 10 Ez a jelen ügyben először is azt a kérdést veti fel, hogy mit kell „adott esetben” alatt érteni, mikor „alkalmaz” tehát az eladó vagy szolgáltató általános szerződési feltételeket a VSBG 36. §-a értelmében. A Landgericht (regionális bíróság) e tekintetben a Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv) alapján értelmezte a fogalmat, amely szerint az alkalmazó fél által alkalmazza az általános szerződési feltételeket, hogy azokat a szerződéskötéskor a másik szerződő fél rendelkezésére bocsátja. Ezzel szemben kézenfekvő az irányelv 13. cikkének (2) bekezdése szerinti kötelezettséget úgy értelmezni, hogy az általános szerződési feltételek létezése már önmagában azzal jár, hogy azokban tájékoztatást kell nyújtani az alternatív vitarendezésről. Ezt támasztja alá a tájékoztatási kötelezettség másik esetével való összevetés, amely szintén a honlap pusztán létezését veszi alapul.
- 11 Ha ez alapján már az általános szerződési feltételek honlapon történő letölthetővé tétele is tájékoztatási kötelezettséget keletkeztet, felmerül a kérdés, hogy miként kell értelmezni **[eredeti 7. o.]** az irányelv alkalmazásában a „szerződések általános feltételeiben” kifejezést. Erre vonatkozik az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés. Az alperes nem vitatottan eleget tett az őt egy honlap üzemeltetőjeként terhelő, az alternatív vitarendezéssel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó kötelezettségének. Kérdéses azonban, hogy e tájékoztatás az általános

szervződési feltételek letölthetővé tétele esetén az általános szerződési feltételekben nyújtott tájékoztatásnak is minősül-e egyúttal. Ez ellen szól – mint erre a felperes az elsőfokú eljárásban helyesen rámutatott –, hogy a fogyasztó rendeltetésszerűen letölti az általános szerződési feltételeket, majd nem talál azokban információt.

- 12 Végül ettől függetlenül felmerül a kérdés, hogy a tájékoztatásra a „szervzödések általános feltételeiben” kerül-e sor az irányelv értelmében, ha e feltételekhez külön tájékoztatót csatolnak. A Landgericht (regionális bíróság) e tekintetben helyesen mutatott rá arra, hogy többrészes általános szerződési feltételek, illetve különböző általános szerződési feltételek is alkalmazhatók és megszokottak, és a kiegészítő tájékoztató ez esetben szintén az általános szerződési feltételek részét képezi. A felperes álláspontja ezzel szemben azzal jár, hogy a tájékoztatást az általános szerződési feltételek minden részében meg kell adni. Emellett szól mindazonáltal, hogy a fogyasztó rendszerint különös gondot fordít az általános szerződési feltételek megőrzésére, és abból indul ki, hogy azokban tájékoztatják az alternatív vitarendezési eljárásban való részvételre vonatkozó kötelezettségvállalásról. Nem nyújt ugyanilyen mértékű garanciát egy általában gyakrabban változó ár- és szolgáltatásjegyzék.

[omissis]